

KANSALLISKIRJASTON DIGITAL HUMANITIES –POLITIikka

Hyväksytty Kansalliskirjaston johtokunnassa 18.4.2016

Digitaalisilla ihmistieteillä tarkoitetaan 1) laskennallisten metodien hyödyntämistä humanistisessa ja yhteiskuntatieteellisessä tutkimuksessa sekä 2) digitaalisuuden ja digitaalisen kulttuurin tutkimusta.

Kansalliskirjaston kontekstissa *digitaaliset ihmistieteet* (Digital Humanities) tarkoittaa tutkimukseen soveltuvien aineistojen, asiantuntijapalveluiden, infrastruktuurien kehittämistä ja tarjoamista yhteistyössä tiedeyhteisön ja muiden toimijoiden kanssa.

Visio

Kansalliskirjasto on aktiivinen ja tunnettu toimija digitaalisten ihmistieteiden kentällä. Kirjasto tarjoaa monipuolisia data-aineistoja, asettaa niitä tutkimuksen käyttöön ja on osaava tutkimuksen kumppani. Digital Humanities -tutkimushankkeissa Kansalliskirjasto kehittää työvälineitä yhdessä tutkijoiden kanssa. Kansalliskirjasto rakentaa yhteistyötä kansainvälisten DH-toimijoiden kanssa.

DH-politiikan teesit

1. Kansalliskirjasto kehittää edellytyksiä digitaalisten ihmistieteiden tutkimukselle.
2. Kansalliskirjasto tarjoaa tutkimusaineistoksi digitoitua ja digitaalisena syntyntä aineistoa laajasti tutkimuksessa hyödynnettävässä muodossa.
3. Kansalliskirjasto tarjoaa kuratointia digihumanisteille Kansalliskirjaston tarjoamiin aineistoihin ja palveluihin liittyen.
4. Kansalliskirjasto on mukana tutkimustyön välineiden ja menetelmien kehittämisessä.
5. Kansalliskirjasto tekee yhteistyötä kansallisten ja kansainvälisten tutkimusinfrastruktuurien kanssa.
6. Kansalliskirjaston oma kehitystoiminta keskittyy datan mallintamiseen, metadataan, tiedonhallintaan ja -louhintaan, joista pyritään tuottamaan käytännön sovelluksia.
7. Tutkimusyhteistyöhankkeiden suunnittelussa ja rahoituksessa huomioidaan hankkeen tarpeisiin kehitettävät palvelut ja hankkeen jälkeinen ylläpitotyö.
8. Kansalliskirjasto on aktiivinen ja tunnettu toimija digitaalisten ihmistieteiden kentällä.

1. Kansalliskirjasto kehittää edellytyksiä digitaalisten ihmistieteiden tutkimukselle	(yleisteesi)
2. Kansalliskirjasto tarjoaa tutkimusaineistoksi digitoitua ja digitaalisena syntyntä aineistoa laajasti tutkimuksessa hyödynnettävässä muodossa.	Avataan tekijänoikeuksista vapaita digitoituja teksti- ja datamassoja konelukuisessa muodossa.
	Tarjotaan / avataan rajapintoja ja testataan niitä yhteistyössä tutkijoiden kanssa (Finna, Digi, Doria, metatietovarannot).

	<p>Tekijänoikeuden alainen digitoitu ja sopimuksilla luovutettu aineisto avataan opetus- ja tutkimuskäyttöön sopimuksilla. Selvitetään tähän liittyvät tekniset seikat ja tehdään tästä "tuotekuvauksia".</p>
	<p>Digitaalista kulttuuriperintöä kerätään yhdessä tutkijoiden kanssa osana tutkimusprosessia.</p>
	<p>Avataan verkkoarkisto ja muut e-vapaakappaleet soveltuvasti tutkijakäyttöön (verkkoarkiston metadatan avulla voidaan antaa tutkijakäyttöön muokattuna).</p>
	<p>Tarvittaessa hankitaan ulkopuolisten tuottamaa dataa tutkimusaineistoksi.</p>
<p>3. Kansalliskirjasto tarjoaa kuratointia digihumanisteille Kansalliskirjaston tarjoamiin aineistoihin ja palveluihin liittyen.</p>	<p>Datakuratoinnilla tarkoitetaan datan muokkaamista ja hallintaa tutkimuskäyttöä varten.</p>
	<p>Kehitetään soveltuvaa datakuratointiosaamista</p>
	<p>Tarjotaan digitaalisten aineistojen hallintaan liittyvää osaamista tutkimushankkeille. Jos Kansalliskirjasto on hankkeessa mukana, dataa voidaan räätälöidä hankkeen tarpeisiin; muuten tarjotaan peruspalvelua.</p>
<p>4. Kansalliskirjasto on mukana tutkimustyön välineiden ja menetelmien kehittämisessä</p>	<p>Tutkimushankkeissa kehitetyt työkalut, menetelmät ja osaaminen dokumentoidaan ja varmistetaan niiden hyödynnettävyys muissa hankkeissa.</p>
	<p>Työkaluja ja menetelmiä kehitetään pääsääntöisesti avoimella lähdekoodilla ja julkaistaan esim. GitHubissa.</p>
	<p>Kehitystyötä tehdään esimerkiksi projekteissa: COMHIS-hanke (Avataan aineistoja ja kehitetään menetelmiä historian tutkimukselle); Vähemmistökielten digitointihanke; Digitalia.</p>
<p>5. Kansalliskirjasto tekee yhteistyötä kansallisten ja kansainvälisten tutkimusinfrastruktuurien kanssa.</p>	<p>Kehitetään ja selkiytetään työnjakoa CSC:n, ATT-hankkeen ja Tietoarkiston kanssa.</p>

	Kehitetään yhteistyötä FinClarinin kanssa Kansalliskirjaston aineistojen viemisessä tutkijakäyttöön.
	Syvennetään hankeyhteistyötä muiden humanististen tutkimusinfrastruktuurien kanssa (esim. SKS, SLS, Kansallisarkisto, Kotus).
	Seurataan Internet Archiven kehittämistyötä ja osallistutaan IIPC:n toimintaan.
6. Kansalliskirjaston oma kehitystoiminta keskittyy datan mallintamiseen, metadataan, tiedonhallintaan ja -louhintaan, joista pyritään tuottamaan käytännön sovelluksia.	
	Parannetaan digitaalisten tekstiaineistojen laatua ja käytettävyyttä (ocr-editori, korjausmenetelmiä).
	Osallistutaan avoimen linkitetyn datan kehitysyhteistyöhön.
	Kehitetään ontologioita ja muita kuvailun työvälineitä.
	Parannetaan aineistojen verkkonäkyvyyttä ja löydettävyyttä.
7. Tutkimusyhteistyöhankkeiden suunnittelussa ja rahoituksessa huomioidaan hankkeen tarpeisiin kehitettävät palvelut ja hankkeen jälkeinen ylläpitotyö	Kansalliskirjaston omavastuu määrittellään tapauskohtaisesti.
	Tutkimushankkeissa kehitettävien työkalujen ja menetelmien hankekauden jälkeinen ylläpitotarve huomioidaan jo hankkeen suunnitteluvaiheessa.
	Tutkimushankkeissa kehitettävät pysyvästi käyttöön tarkoitetut työkalut integroidaan olemassa oleviin järjestelmiin ja prosesseihin tulevan ylläpidon helpottamiseksi.
	Avoimen lähdekoodin ratkaisuisissa toimitaan Kansalliskirjaston avointa lähdekoodia koskevien linjausten mukaisesti.

<p>8. Kansalliskirjasto on aktiivinen ja tunnettu toimija digitaalisten ihmistieteiden kentällä.</p>	<p>Osallistutaan alan seminaareihin, konferensseihin ja hackathoneihin (DH, humanistinen tutkimus, kirjastoalan seminaarit ja konferenssit).</p>
	<p>Ollaan mukana DH-verkostoissa (HY:n Heldig, DH Finland, Digital humaniora i Norden).</p>
	<p>Järjestetään koulutusta digitaalisen kulttuuriperintöaineiston opetus- ja tutkimuskäytöstä sekä aineistojen hyödynnettävyydestä.</p>
	<p>Edistetään verkkoaineistojen keräämistä, arkistointia ja tutkimuskäyttöä koskevaa julkista keskustelua.</p>